

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 25. marraskuuta 2019
(OR. en)

14456/19

DEVGEN 213
SUSTDEV 165
ACP 136
RELEX 1090

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 25. marraskuuta 2019

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 12700/19

Asia: Kumppanimaiden eriarvoisuuteen puuttuminen
– Neuvoston päätelmät (25. marraskuuta 2019)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3732. istunnossaan 25. marraskuuta 2019 hyväksymät päätelmät kumppanimaiden eriarvoisuuteen puuttumisesta.

Kumppanimaiden eriarvoisuuteen puuttuminen**Neuvoston päätelmät**

1. Neuvosto panee huolestuneena merkille, että monissa kumppanimaissa eriarvoisuus on yleisempää kuin 30 vuotta sitten, mikä vaarantaa kestävä kehityksen ja Agenda 2030:n täytäntöönpanon. Neuvosto toteaa, että eriarvoisuus on moniulotteista ja kattaa taloudelliset, sosiaaliset, poliittiset ja ympäristöön liittyvät näkökohdat ja että siihen on kiinnitettävä pikaisesti huomiota.
2. Neuvosto toteaa, että eriarvoisuus hidastaa merkittävästi köyhyyden poistamista ja kestävä talouskasvua. Se voi uhata demokratiaa, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja osallisuutta, resilienssiä ja vakautta. Eriarvoisuus voi myös kiihdyttää ympäristön tilan heikkenemistä, ilmastonmuutosta ja pakkomuuttoa sekä edistää laitonta muuttoliikettä. Neuvosto on huolissaan siitä, että ilmastonmuutos ja ympäristön tilan heikkeneminen uhkaavat vaarantaa maiden kyvyn saavuttaa kestävä kehityksen tavoitteet, hallinnoida luonnonvaroja kestävällä tavalla ja poistaa köyhyys ja eriarvoisuus kaikissa eri muodoissaan.
3. Neuvosto muistuttaa, että Agenda 2030 tarjoaa mahdollisuuden myönteiseen muutokseen. Neuvosto muistuttaa myös kestävä kehityksen tavoitteesta 10, joka koskee eriarvoisuuden vähentämistä maiden sisällä ja niiden välillä, sekä siitä, että eriarvoisuuden torjumista korostetaan koko Agenda 2030 -toimintaohjelmassa, koska eriarvoisuutta torjumalla voidaan vauhdittaa useiden muiden tavoitteiden saavuttamista. Tämä koskee myös kestävä kehityksen tavoitetta 1, jonka mukaan köyhyys kaikissa muodoissaan on poistettava kaikkialta maailmasta, ja on olennaisen tärkeää, jotta voitaisiin toteuttaa sitoumus, jonka mukaan ketään ei jätetä ja pyritään ensisijaisesti tavoittamaan heikoimmassa asemassa olevat.
4. Neuvosto vahvistaa, että eriarvoisuuden torjuminen on Euroopan unionin sisäinen ja ulkoinen prioriteetti ja että yhdenvertaisuus ja yhteisvastuullisuus ovat perussopimuksissa määriteltyjä Euroopan unionia ja sen ulkoista toimintaa ohjaavia arvoja ja periaatteita. Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisessa globaalistrategiassa muistutetaan, että EU on sitoutunut torjumaan köyhyyttä ja eriarvoisuutta, ja kehityspolitiikkaa koskevassa eurooppalaisessa konsensuksessa vuodelta 2017 asetetaan EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan ensisijaiseksi tavoitteeksi köyhyyden poistaminen sekä syrjinnän ja eriarvoisuuden torjuminen.

5. Neuvosto palauttaa mieleen 8. heinäkuuta 2019 antamansa päätelmät "Kestävän kehityksen tavoitteiden tukeminen maailmanlaajuisesti"¹, joissa se pitää erityisen myönteisinä EU:n ja jäsenvaltioiden jatkuvia pyrkimyksiä saavuttaa äärimmäisessä köyhyydessä elävät ja puuttua kaikkiin eriarvoisuuden muotoihin noudattamalla "ketään ei jätetä"-periaatetta ja pyrkimällä siihen, ettei eriarvoisuus periytyisi sukupolvelta toiselle.
6. Neuvosto suhtautuu myönteisesti komission yksiköiden valmisteluasiakirjaan, jossa käsitellään uuden kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen täytäntöönpanoa sekä kumppanimaiden eriarvoisuuteen puuttumista, ja pitää sitä arvokkaana panoksena pohdittaessa, miten eriarvoisuuden vähentäminen voidaan sisällyttää tehokkaammin EU:n kehitysyhteistyöhön konsensuksen mukaisesti; konsensuksessa EU:ta ja sen jäsenvaltioita kehoitetaan vahvistamaan välineitään ja toimintamallejaan, jotta niillä voidaan puuttua tehokkaammin eriarvoisuuteen ja jotta eriarvoisuuden vähentäminen voidaan sisällyttää kaikkeen EU:n ja jäsenvaltioiden kehitysyhteistyöhön.
7. Neuvosto pitää myönteisenä myös YK:n kestävän kehityksen korkean tason poliittisen foorumin heinäkuussa 2019 pidettyä kokousta, jossa kestävän kehityksen tavoite 10 oli yksi tarkastelun kohteena olevista tavoitteista, ja panee merkille YK:n vuonna 2019 julkaiseman kestävän kehityksen tavoitteita koskevan raportin havainnot, joiden mukaan kasvava eriarvoisuus maiden välillä ja niiden sisällä aiheuttaa jatkuvaa huolta. Neuvosto panee lisäksi merkille äskettäin julkaistun maailmanlaajuisesta kestävästä kehityksestä koskevan raportin, jossa korostetaan, että jos kansainvälisessä kehitystyössä ei puututa eriarvoisuuteen, kestävän kehityksen tavoitteita ei saavuteta.
8. Neuvosto vahvistaa, että ihmisoikeudet, hyvä hallintotapa ja oikeusvaltioperiaate ovat avainasemassa, kun haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä voimaannutetaan ja tuetaan, ja että ne muodostavat parhaan perustan rauhanomaisille ja osallistaville yhteiskunnille. Neuvosto toteaa myös, että kansalaisyhteiskunnalla on tärkeä rooli muutoksen vauhdittajana. Neuvosto korostaa, että on ratkaisevan tärkeää luoda suotuisat edellytykset demokraattisille prosesseille, joilla myös voidaan ehkäistä ja hallita konflikteja ja luoda edellytykset vakaille ja rauhanomaisille yhteiskunnille.

¹ Asiak. 10997/19.

9. Syrjintään eriarvoisuuden syynä on puututtava laaja-alaisesti ja sen kaikissa muodoissa muun muassa siltä osin kuin se perustuu etniseen alkuperään, sukupuoleen, ikään, vammaisuuteen, uskontoon tai vakaumukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin. Myös syrjiviin lakeihin ja normeihin olisi puututtava. Sukupuolten tasa-arvon saavuttamiseksi naisten ja tyttöjen oikeuksia ja vaikutusmahdollisuuksia olisi edistettävä, jotta täytetään kestävä kehityksen tavoite 5.
10. Neuvosto toistaa, että kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuus on tärkeää työskenneltäessä kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja eriarvoisuuden vähentämiseksi. Neuvosto panee merkille myös kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuuden tuoman lisäarvon, sillä se edistää osaltaan merkittävästi kestävä kehitystä koskevan politiikan johdonmukaisuuden laajempaa tavoitetta. Vahvat koordinointimekanismit ja -välineet, kuten komission parempaa sääntelyä koskeva politiikka, ovat edelleen olennaisen tärkeitä EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla, jotta voidaan valvoa toimintapolitiikkoja ja soveltaa kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuutta tehokkaasti EU:n Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpanon ja eriarvoisuuden vähentämisen yhteydessä. Lisäksi olisi varmistettava tehostettu vuoropuhelu eri sidosryhmien, kuten paikallis- ja alueviranomaisten, kansalaisyhteiskunnan, yksityisen sektorin ja kansainvälisten järjestöjen, kanssa.
11. Neuvosto panee merkille, että EU:n kehitysyhteistyössä on edistytty hyvin kumppanimaiden eriarvoisuuden syihin puuttumisessa asiaankuuluvilla aloilla toteutettujen politiikkojen ja toimien avulla.
12. Neuvosto korostaa, että kumppanimaiden eriarvoisuuden taustatekijöihin on puututtava tarkemmin EU:n ja jäsenvaltioiden kehitysyhteistyössä erityisesti lisäämällä nykyisten politiikkojen ja toimien vaikutusta sekä kehittämällä uusia toimintatapoja muun muassa seuraavasti:
- a) vahvistetaan oikeuksiin perustuvan toimintamallin toteuttamista kehitysyhteistyössä;
 - b) edistetään sukupuolten tasa-arvoa vahvistamalla sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan EU:n toimintasuunnitelman (2016–2020) ja muiden asiaankuuluvien EU:n politiikkojen täytäntöönpanoa;

- c) edistetään demokratiaa, ihmisoikeuksia ja oikeusvaltiota vahvistamalla ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman (2015–2019) täytäntöönpanoa, mukaan lukien sitoutuminen joustavan, osallistavan ja edustavan päätöksenteon tukemiseen ja keskittyminen taloudellisiin, sosiaalisiin ja sivistyksellisiin oikeuksiin aiempaa enemmän unionin ulkopoliitikassa;
- d) investoidaan enemmän inhimilliseen kehitykseen, erityisesti terveydenhuoltoon ja kaikille tarkoitettuun osallistavaan ja saavutettavaan korkealaatuiseen koulutukseen, mukaan lukien peruskoulutus, ammatillinen koulutus ja korkea-asteen koulutus, samalla kun edistetään monialaisia toimintamalleja, joilla maksimoidaan näiden investointien tehokkuus;
- e) edistetään tuloasteikon alinta 40:tä prosenttia hyödyttäviä osallistavia ja kestäviä kasvumalleja vero- ja työmarkkinapolitiikalla, mukaan lukien palkkapolitiikka ja kotimaisten resurssien käyttöönotto, ja torjutaan samalla olemassa olevaa eriarvoisuutta;
- f) tuetaan kestäviä ja yleisiä sosiaaliturvajärjestelmiä, tarjotaan yleinen pääsy peruspalveluihin ja tuetaan innovatiivisia sosiaalisia käytäntöjä;
- g) tuetaan kunnollisten työpaikkojen luomista erityisesti nuorille, köyhydessä eläville ja epävirallisella sektorilla työskenteleville ja tuetaan naisten täystyöllisyyttä;
- h) edistetään kestäviä investointeja ja yhteistyötä yksityisen sektorin, myös mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten, kanssa; kannustetaan yksityistä sektoria osallistumaan kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttamiseen hyödyntämällä osallistavia markkinapohjaisia kumppanuuksia, investointeja ja liiketoimintamalleja kansainvälisesti sovittujen vastuullista liiketoimintaa koskevien periaatteiden mukaisesti;
- i) lujitetaan toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, lisätään yhteisöjen valmiuksia sopeutua sen vaikutuksiin, kehittää selviytymiskykyään ja suojella biologista monimuotoisuutta sekä tuetaan luonnonvarojen kestävä hoitoa;
- j) hyödynnetään digitalisaatiota, yhteenliitettävyyttä ja teknologista muutosta sekä investoidaan infrastruktuuriin, tieteelliseen tutkimukseen ja innovointiin osallisuutta lisäävällä tavalla.

13. Neuvosto katsoo, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi valtavirtaistettava eriarvoisuuden vähentäminen ohjelma- ja hankesykliin sisällyttämällä eriarvoisuuden tarkastelu maakohtaisiin tilanneanalyysieihin ja ottamalla se huomioon kehitettäessä maakohtaisia avustushjelmia, muun muassa arvioimalla mahdollisuuksien mukaan etukäteen eriarvoisuuden vaikutuksia ja eriarvoisuusindikaattoreita ohjelmissa ja hankkeissa.
14. Neuvosto korostaa, että EU:n ja jäsenvaltioiden on tärkeää tehostaa edelleen yhteistyötään muun muassa noudattamalla tarvittaessa yhteisiä maakohtaisia toimintamalleja eriarvoisuuden vähentämiseksi kumppanimaissa. Neuvosto korostaa myös, että on tärkeää lujittaa kumppanuuksia kansainvälisten kumppaneiden, yksityisen sektorin, tiedeyhteisön, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa. Tässä yhteydessä neuvosto antaa tunnustusta G7-maiden "Gender at the Center"-aloitteelle, jolla torjutaan naisten ja miesten välistä eriarvoisuutta.
15. Neuvosto korostaa, että tarvitaan räätälöityjä järjestelyjä, joilla vastataan kunkin kumppanimaan erityishaasteisiin ja niille ominaiseen eriarvoisuuden dynamiikkaan. Neuvosto toteaa tältä osin, että alhaisen tulotason maissa, jotka kärsivät sekä laaja-alaisesta köyhyydestä että eriarvoisuudesta, virallisella kehitysavulla on edelleen tärkeä asema eriarvoisuuden vähentämiseen tähtäävien politiikkojen suunnittelussa ja täytäntöönpanossa. Sitoutuminen eriarvoisuuden torjumista koskevaan politiikkaan keskitulotason maissa, joista monissa suuri määrä ihmisiä elää edelleen köyhyydessä ja joissa eriarvoisuus ja sosiaalinen syrjäytyminen on usein hyvin yleistä, edellyttää erityisesti sellaisten välineiden käyttöä kuin politiikkavuoropuhelu, tietojen ja asiantuntemuksen vaihto sekä tekninen apu, ja tässä yhteydessä neuvosto palauttaa mieleen myös yhteistyön pidemmälle kehittyneiden kehitysmaiden kanssa, kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen mukaisesti.
16. Neuvosto korostaa lisäksi, että tietojen laatua on parannettava ja tietämystä lisättävä muun muassa keräämällä eriteltyjä tietoja, myös naisista, lapsista ja nuorista, vammaisista henkilöistä sekä muista marginalisoituneissa yhteisöissä elävistä ja haavoittuvassa asemassa olevista henkilöistä, ja parannettava asiaan liittyviä institutionaalisia valmiuksia.
17. Neuvosto katsoo, että EU:n ja jäsenvaltioiden olisi vauhditettava toimia niiden EU:n toimenpiteiden toteuttamiseksi, joilla tuetaan eriarvoisuuden vähentämistä kumppanimaissa, ja otettava nämä näkökohdat huomioon omassa kehitysyhteistyöpolitiikassaan.